

Zadeva: Zabeležka prve jesenske seje SVS z dne 7. septembra 2021

1. Cilji prvega jesenskega sestanka SVS so bili:

- seznanitev, ocena in dopolnitve gradiva, ki bo nekakšen akcijski uvod v predstavitev predloga novega Zakona o volitvah v DZ (ZVDZ);
- ocena poteka promocijskih aktivnosti;
- novi predlogi in pobude.

Gradivo za prvo točko sta na podlagi dosedanjih gradiv pripravila R. Bohinc in I. Svetlik, predstavil pa ga je slednji. V razpravi je bilo poudarjeno, da je gradivo odlično pripravljeno, in dogovorjeno, da eventualne pripombe in predloge za dopolnitev člani SVS posredujejo M. Marcu najkasneje do srede, 15. 9. 2021. Te pripombe bo pregledala strokovna skupina (razširjena Bohinc, Svetlik, mogoče predstavnik ZDUSA, ...). V razpravi se je odprla manjša dilema, ali je poimenovanje našega predloga kot »kombiniranega« pravilno in upravičeno (M. Maček), ali pa bi ga morali imenovati »**personaliziran** oz. **poosebljen sorazmerni** ali npr: **mešani kompenzacijski**« volilni sistem. O tem vprašanju razpravlja strokovna skupina, o čemer bo poročala na naslednjem sestanku SVS.

2. Izhodišče za oceno promocijskih aktivnosti je tabelarni pregled vseh izvedenih in že-načrtovanih aktivnosti, ki ga je pripravil I. Svetlik v sodelovanju z M. Marcem. Razprava je pokazala, da smo bili doslej mnogo uspešnejši pri predstavljanju novega volilnega sistema strokovnim združenjem (sociologom, psihologom, pravnikom, itd.) kot pa javnosti preko medijev. Težave pri poskusih, kako prodreti v ustrezne programske sheme vodilnih medijev, so tolikšne, da moramo sklepati na organizirano blokado tako s strani desnih (koalicijskih) kot levo-sredinskih (opozicijskih) strank. Prav ta odpor strank, ki bo z bližanjem volitev verjetno samo še naraščal, je sam po sebi največji argument za uvedbo novega sistema, ki naj bi odprl izhodna vrata iz sedanje nedemokratske strankokracije.

V razpravi je bilo jasno poudarjeno, da (tudi) opozicijskim strankam glede tega projekta ni mogoče zaupati oz. resno računati na njihovo pomoč. Njihova nespretnost ali nepripravljenost, da se uskladijo glede predvolilnega programa in nastopa, jasno opozarja, da v večini njih želja po oblasti prevladuje nad nacionalnimi interesi. Kljub temu pa je treba stike z njimi ne samo ohranjati, temveč krepiti, saj ostaja akutna naloga sprememba sedanje vlade, ki poskuša namesto demokracije in spoštovanja pravne države uvajati nedemokratski sistem vladanja z dekreti (»dekretizem«).

Iz vseh teh rahlo protislovnih razmišljanj in analiz so se oblikovali naslednji dogovori:

- Sodelovanje z opozicijskimi strankami je treba krepiti predvsem v smeri pritiska, **DA PODPREJO PROJEKT SPREMEMBE VOLILNEGA SISTEMA, ČE ŽELIJO NAŠO PODPORO NA VOLITVAH;**

- Intenzivirati je treba sodelovanje z vsemi nosilci demokratičnih protestov in skupaj z njimi oblikovati odporiške programe, katerih eno od izhodišč je sprememba volilnega sistema;
  - Hkrati z nadaljevanjem promocijske dejavnosti in pripravo končnega predloga sprememb volilnega sistema (rok za to je do konca jeseni 2021) je treba takoj pričeti s pripravami na referendum, saj te priprave lahko in morajo teči vzporedno. Za te aktivnosti se oblikuje posebna delovna skupina. Predlog za oblikovanje take skupine do naslednje seje VSV pripravi M. Šonc;
  - Promocijsko dejavnost je mogoče bistveno okrepiti samo tako, da se vanjo vključi več članov VSV in drugih akterjev, zato ponovno pozivamo vse, da to storijo in v tabelarni pregled vpišejo predloge za akcije, ki jih bodo izvedli;
  - O dilemah glede odnosa do opozicijskih strank seznaniti tudi predstavnike »Zavezništva«, ki načrtujejo sestanek 8. 9. 2021.
3. V nadaljevanju razprave je J. Sušnik posebej poudaril, da je ZDUS zelo zainteresiran za sodelovanje tako pri pripravi strokovnih gradiv, za kar ima ustrezne strokovnjake, kot pri pripravi referenduma, kjer ima kar nekaj izkušenj iz preteklosti.
4. V razpravi pa je bilo še enkrat poudarjeno, da moramo storiti vse, kar je mogoče (vključno zaostritev protestov), da se nov volilni sistem uveljavi že za naslednje volitve. Če bo nov DZ izvoljen po sedanjem sistemu, lahko pričakujemo, da bo še bolj negativno selekcioniran oz. oblikovan po željah in »potrebah« liderjev strank. In uvedba novega sistema bo še težja oz. možna le z vseljuskim odporom »legalni oblasti«, izvoljeni na ne-legitimni način.

Zabeležko povzetka razprave pripravil E. M. Pintar